
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

עקרונות בהנחיית קבוצה בריפוי בעיסוק - 99124

תאריך עדכון אחרון 10-09-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 3

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ריפוי בעיסוק

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אפרת בן נאה

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: efratbnn@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי הקורס בתאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

התערבויות קבוצתיות מתקיימות כיום במרבית המסגרות בהם מועסקים מרפאים בעיסוק ועם מגוון רחב של אוכלוסיות ולפיכך, קיימת חשיבות שתהליך הכשרתם של סטודנטים לריפוי בעיסוק, יכלול רכישת ידע תיאורטי וקבלת כלים מעשיים בהנחיית קבוצות. במסגרת קורס זה יושם דגש על הבנת הדינמיקה והתהליכים הבין אישיים המתרחשים בקבוצות, בנוסף לרכישת כלים לתכנון התערבויות טיפוליות קבוצתיות, ע"פ מודלים מתחום הריפוי בעיסוק. במסגרת ההשתתפות בקורס, ירכוש הסטודנט ידע ומיומנויות של הנחית קבוצה במקביל לעיבוד החוויה והלמידה התוך והבין אישית כמשתתף בקבוצה.

הקורס יועבר ב 3 קבוצות מקבילות, 3 ש"א כל מפגש.

שיעורים 6-13 יתחלקו לשלושה חלקים מרכזיים:

1. החלק הראשון (45-60 דקות), יכלול הרצאה ודיון קבוצתי בעקבות קריאת מאמר שנעשתה כהכנה למפגש.
2. החלק השני (45-60 דקות), יכלול השתתפות בקבוצה דינמית ע"פ מודל שבעת השלבים של Cole . הקבוצה תעסוק בנושא השיעור ותתמקד ברלוונטיות של הנושא לחיי הסטודנטים ולעשייה הקלינית בריפוי בעיסוק.

בשיעורים 6-13 הקבוצה תונחה על ידי הסטודנטים בשלושה. כל אחד ממשתתפי הקורס ינחה קבוצה פעם אחת. בחלק זה של השיעור, הקבוצה הגדולה תתחלק לשניים. במעגל הפנימי, שיונחו על ידי שלושה סטודנטים, ישתתפו ששה עשר סטודנטים שיהיו פעילים במפגש הקבוצתי. ארבעה סטודנטים ישמשו כתצפיתנים, ישבו מהצד, וימלאו טפסי הערכה למנחים, לצורך למידת מודל ההנחיה ומתן משוב למנחי הקבוצה לאחר מכן.

3. החלק השלישי (15-45 דקות) בו ישתתפו כל הסטודנטים במעגל משותף, יכלול דיון קצר על התהליכים שהתרחשו בקבוצה שהועברה ו/או על הדינמיקה בין המשתתפים ו/או ינתן משוב קבוצתי בע"פ למנחות הקבוצה, הכל בהתאם לזמן שיישאר לחלק זה.

מטרות הקורס:

- רכישת ידע תיאורטי במגוון נושאים הקשורים להנחיית קבוצות עם דגש על תהליכים דינמיים ובין אישיים המתרחשים בקבוצה הטיפולית.
- רכישת ידע תיאורטי וכלים מעשיים לתכנון והנחיית התערבות קבוצתית טיפולית בריפוי בעיסוק.
- התנסות בהנחיית קבוצה ע"פ מודל להנחיית קבוצות בריפוי בעיסוק.
- השתתפות בקבוצה ופיתוח מודעות לעצמי בהקשר קבוצתי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. יכירו תיאוריות של הנחיית קבוצות ומושגים מרכזיים בעבודה קבוצתית.
2. ידעו להעריך ולפרש תהליכים, התנהגויות ותפקידים של משתתפים בקבוצה.
3. יתכנו התערבות טיפולית קבוצתית, ינסחו מטרות, יבחינו בין סוגי קבוצות וידעו לתכנן מפגש טיפולי קבוצתי.
4. יפתחו מיומנויות להנחיית קבוצה ויבחנו את סגנון ההנחיה שלהם.
5. ירחיבו את המודעות העצמית לתפקידם והתנהגויותיהם כחברים בקבוצות שונות וכמנחים.

שיטת ההוראה בקורס: עבודה קבוצתית פרונטלית הכוללת:

1. השתתפות פעילה בדיון מונחה ע"י המרצה, במגוון נושאים הקשורים להנחיית קבוצות, בעקבות קריאת מאמרים מראש.
2. התנסות הסטודנטים בתכנון ובהנחיית מפגש קבוצתי אחד והנחייתו בשלשה.
3. ניתוח תהליכים קבוצתיים ומישוב מיומנויות ההנחיה של עמיתים לקבוצה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. התערבויות קבוצתיות - הגדרות ומאפיינים של קבוצה.
2. המשגה חדשה להתערבויות קבוצתיות בריפוי בעיסוק - טיפול קבוצתי וטיפול בקבוצה.
3. תוכן ותהליך בטיפול קבוצתי.
4. מודלים להנחיית קבוצות בריפוי בעיסוק.
5. הגורמים הטיפולים בקבוצה.
6. לכידות ונורמות טיפוליות בקבוצה.
7. התייחסות ל"כאן ועכשיו".
8. תפקידי מנחה וסגנונות הנחיה.
9. טכניקות ומיומנויות בהנחיית קבוצה - שאילת שאלות ומתן משוב.
10. תופעות מרכזיות להבנת יחסים בין אישיים בקבוצה.
11. התמודדות עם קונפליקטים והתנגדויות בקבוצה.
12. היבטים התפתחותיים של קבוצות טיפוליות.
13. התנהגויות ותפקידים חברתיים של משתתפים בקבוצה.
14. דילמות והחלטות בתכנון קבוצה.
15. הערכת הנחיה ותהליך קבוצתי.
16. תכנון מטרות קבוצה ומטרות מפגש טיפולי.

חומר חובה לקריאה:

1. דף 1. אורט, מ., זילברמן, מ. (2011). העמקת תהליכים. מיומנויות הנחיה לקבוצות - מדריך למנחה. (עמ' 130-147). קריית ביאליק: הוצאת ספרים אח.
2. בן נאה, א., טל-סבן, מ. וקרן, נ. (2014). המשגה חדשה להתערבות קבוצתית בריפוי בעיסוק: טיפול קבוצתי וטיפול בקבוצה. H24-H7, 23 (2). עמ' 35-54.
3. ברמן, א. (2001). רוג'ר רביט ומושג הרזוננס של פוקס. נדלה ביום שבת, 29 בספטמבר 2013, מאתר "מכון ישראלי לאנליזה קבוצתית" <http://www.il.org.iiga.php.25774/apage>
4. וינברג, ח. תודר, מ. (2006). הקבוצה בארץ המראות, מקבץ 11 (1). עמ' 35-54.
5. זיו, י., בהרב, י. (2001). עימותים בקבוצה והתנגדויות בקבוצה. מסע קבוצתי - המדריך למנחה קבוצות. (עמ' 139-160) תל אביב: הוצאת גל.
6. זיו, י., בהרב, י. (2001). אוירה קבוצתית. מסע קבוצתי - המדריך למנחה קבוצות. (עמ' 101-87) תל אביב: הוצאת גל.
7. זיו, י., בהרב, י. (2001). שלבים בהתפתחות קבוצות. מסע קבוצתי - המדריך למנחה קבוצות.

(עמ' 41-66) תל אביב: הוצאת גל.

8. יאלום, א. ולשץ', מ. (2006). הגורמים הטיפוליים. טיפול קבוצתי - תיאוריה ומעשה, (עמ' 21-38). ירושלים: הוצאת כנרת.
9. יאלום, א. ולשץ', מ. (2006). למידה בין אישית. טיפול קבוצתי - תיאוריה ומעשה, (עמ' 39-71). ירושלים: הוצאת כנרת.
10. יאלום, א. ולשץ', מ. (2006). לכידות. טיפול קבוצתי - תיאוריה ומעשה, (עמ' 72-93). ירושלים: הוצאת כנרת.
11. יאלום, א. ולשץ', מ. (2006). המטפל: לעבוד עם הכאן-ועכשיו. טיפול קבוצתי-תיאוריה ומעשה (עמ' 154-208).
12. יאלום, א. ולשץ', מ. (2006). המטפל: העברה ושקיפות. טיפול קבוצתי - תיאוריה ומעשה (עמ' 209-236). ירושלים: הוצאת כנרת.
13. יאלום, א. ולשץ', מ. (2006). קבוצות טיפוליות למטרות מיוחדות. טיפול קבוצתי - תיאוריה ומעשה (עמ' 466-513). ירושלים: הוצאת כנרת.
14. ליוסלי, ו.ג'. ומקנזי, ר.ק. (1997). תפקידים חברתיים בקבוצות פסיכותרפיה. בתוך: נ. רוזנוסר (עורכת), הנחיית קבוצות, מקראה. (עמ' 221-237). מרכז ציפורי, ירושלים.
15. מקנזי, ר.ק. וליוסלי, ו.ג'. (1997). מודל התפתחותי של טיפול קבוצתי קצר מועד, בתוך: נ. רוזנוסר (עורכת), הנחיית קבוצות, מקראה. (עמ' 187-200). מרכז ציפורי, ירושלים.
16. רוזנוסר, נ. (1997). מנחה הקבוצה. בתוך: נ. רוזנוסר ונ. לירון (עורכים), הנחיית קבוצות, מקראה. (עמ' 299-311). מרכז ציפורי, ירושלים.
17. Cole, M.B. (2005). Writing a Group Protocol. Group dynamics in occupational therapy, the theoretical basis and practice application of group treatment. (pp. 315-332). Slack Inc. NJ.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה	0%
הרצאה	30%
השתתפות	10%
הגשת עבודה	50%
הגשת תרגילים	10%
הגשת דו"חות	0%
פרויקט מחקר	0%
בחנים	0%
אחר	0%

מידע נוסף / הערות:

- לא תינתן אפשרות להיכנס לשיעור באיחור.
- יש לקרוא את המאמר הרלוונטי לשיעור לפני כל מפגש.

-
- משוב כתוב ממנחת הקורס יינתן אך ורק על עבודת הסיכום.
 - לא יתאפשר ערעור על ציון תכנון המפגש הקבוצתי, ציון הנחיית המפגש הקבוצתי וציון בגין ההשתתפות הפעילה.
 - ציון 60 בעבודת הסיכום בקורס מהווה תנאי לקבלת ציון עובר בקורס.
 - ציון עובר בקורס - 70.